

Eduskunnan vastaus EV 34/2026 vp – HE 191/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta (HE 191/2025 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sivistysvaliokunta (SiVM 1/2026 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa ja arvioi huolellisesti ehdotetun uudistuksen vaikutuksia opiskelupaikkaa hakevien hakukäyttämiseen sekä erikseen että myös koulutustason nostoon tähtäävien toimenpiteiden kokonaisuuden osana ja antaa niistä selvitykset sivistysvaliokunnalle mahdollisimman pian.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

yliopistolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yliopistolain (558/2009) 43 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 256/2015,
sekä

lisätään lakiin uusi 42 a § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 34/2026 vp

42 a §

Opiskeluoikeuden päätyminen

Opiskeluoikeus päättyy, kun opiskelija suorittaa tutkinnon tai luopuu opiskeluoikeudestaan. Yliopisto päättää tutkinnon suorittamiseen ja opiskeluoikeudesta luopumiseen liittyvistä menettelyistä.

Kun opiskelija ottaa vastaan uuden alempaan korkeakoulututkintoon tai ammattikorkeakoulututkintoon johtavan opiskeluoikeuden, päättyvät hänen muut opiskeluoikeutensa, jotka johtavat:

- 1) pelkästään alempaan korkeakoulututkintoon;
- 2) ammattikorkeakoulututkintoon;
- 3) sekä alempaan että ylempään korkeakoulututkintoon.

Kun opiskelija ottaa vastaan uuden sekä alempaan että ylempään korkeakoulututkintoon, pelkästään ylempään korkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan opiskeluoikeuden, päättyvät hänen muut opiskeluoikeutensa, jotka johtavat:

- 1) pelkästään alempaan korkeakoulututkintoon;
- 2) sekä alempaan että ylempään korkeakoulututkintoon;
- 3) pelkästään ylempään korkeakoulututkintoon;
- 4) ammattikorkeakoulututkintoon;
- 5) ylempään ammattikorkeakoulututkintoon.

Edellä 2 ja 3 momentissa säädettyä sovelletaan tämän lain ja ammattikorkeakoululain mukaisiin tutkintoihin lukuun ottamatta tilauskoulutuksena järjestettäviä tutkintoja ja kansainvälisenä yhteistyönä järjestettäviä yhteis- ja kaksoistutkintoja.

Aiempi opiskeluoikeus päättyy siitä ajankohdasta lukien, josta uusi opiskeluoikeus alkaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran otettaessa opiskelijoita 1 päivänä tammikuuta 2027 alkavaan koulutukseen.

Laki

ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ammattikorkeakoululain (932/2014) 32 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 325/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 31 a § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 34/2026 vp

31 a §

Opiskeluoikeuden päätyminen

Opiskeluoikeus päättyy, kun opiskelija suorittaa tutkinnon tai luopuu opiskeluoikeudestaan. Ammattikorkeakoulu päättää tutkinnon suorittamiseen ja opiskeluoikeudesta luopumiseen liittyvistä menettelyistä.

Kun opiskelija ottaa vastaan uuden ammattikorkeakoulututkintoon tai yliopiston alempaan korkeakoulututkintoon johtavan opiskeluoikeuden, päättyvät hänen muut opiskeluoikeutensa, jotka johtavat:

- 1) ammattikorkeakoulututkintoon;
- 2) yliopiston pelkästään alempaan korkeakoulututkintoon;
- 3) yliopiston sekä alempaan että ylempään korkeakoulututkintoon.

Kun opiskelija ottaa vastaan uuden ylempään ammattikorkeakoulututkintoon, yliopiston sekä alempaan että ylempään korkeakoulututkintoon tai pelkästään ylempään korkeakoulututkintoon johtavan opiskeluoikeuden, päättyvät hänen muut opiskeluoikeutensa, jotka johtavat:

- 1) ammattikorkeakoulututkintoon;
- 2) ylempään ammattikorkeakoulututkintoon;
- 3) yliopiston pelkästään alempaan korkeakoulututkintoon;
- 4) yliopiston sekä alempaan että ylempään korkeakoulututkintoon;
- 5) yliopiston pelkästään ylempään korkeakoulututkintoon.

Edellä 2 ja 3 momentissa säädettyä sovelletaan tämän lain ja yliopistolain mukaisiin tutkintoihin lukuun ottamatta tilauskoulutuksena järjestettäviä tutkintoja ja kansainvälisenä yhteistyönä järjestettäviä yhteis- ja kaksoistutkintoja.

Aiempi opiskeluoikeus päättyy siitä ajankohdasta lukien, josta uusi opiskeluoikeus alkaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran otettaessa opiskelijoita 1 päivänä tammikuuta 2027 alkavaan koulutukseen.

Helsingissä 15.4.2026

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri